

Алгоритм (схема) загального аналізу уроку виробничого навчання

1) Зовнішні умови та стан проведення уроку:

- санітарно-гігієнічний стан навчальної майстерні, наявність і стан обладнання;
- забезпеченість учнів роботами, інструментом, матеріалами, навчально-технічною документацією тощо.

2) Зміст і методика вступного інструктажу:

- правильність визначення мети уроку;
- раціональний відбір навчального матеріалу для інструктажу, його структури, дозування часу на окремі елементи;
- методика показу і пояснення трудових прийомів і процесів, використання навчально-технічної документації, наочних посібників і технічних засобів навчання;
- способи та ефективність вирішення виховних завдань, розвиток інтересу та пізнавальної активності учнів;
- організація і методика закріплення матеріалу вступного інструктажу, ступінь засвоєння його учнями.

3) Організація і методика поточного інструктажу:

- відповідність змісту вправ вимогам навчальної програми;
- правильність визначення мети і планомірність обходів робочих місць учнів;
- ефективність засобів та методичних прийомів інструктажу, що застосовуються;
- поточний контроль і прийом робіт учнів, об'єктивність оцінок.

4) Діяльність учнів на уроці:

- свідомість і ступінь самостійності;
- вміння проводити самоконтроль, застосовувати раціональні прийоми праці;
- організованість у роботі;
- ефективно використання робочого часу, відношення до роботи; типові помилки і труднощі;
- якість виконаних робіт.

5) Зміст, організація і методика заключного інструктажу з учнями.

Аналізуючи урок, необхідно також оцінити організованість майстра виробничого навчання у роботі, його педагогічний такт, рівень професійної майстерності, технічну грамотність при інструктажі учнів, а також техніку мови, її логічність та доступність.

Тривалість уроку виробничого навчання, як правило, триває 6 годин. Найбільш типовим є такий варіант організації загального аналізу уроку виробничого навчання у навчальних майстернях, при якому методист постійно присутній на вступному інструктажі, 1-1,5 часу – під час виконання вправ (самостійної роботи учнів), тобто коли учні «входять у роботу», потім 30-40 хвилин через 3-3,5 години після початку уроку у період нормального темпу та ритму роботи учнів та на заключному інструктажі. Це дає можливість уважно розібратися у педагогічній діяльності майстра виробничого навчання та учнів, щоб зробити необхідні висновки.

Як було зазначено, метою відвідання уроку виробничого навчання може бути загальний або тематичний контроль. Мета контролю (примірні):

- ✓ методика та організація показу прийомів;
- ✓ активізація учнів і процесі вступного інструктажу;
- ✓ структура та організація вправ для учнів;
- ✓ активізація учнів у процесі виконання навчально-виробничих робіт;
- ✓ навчання учнів навичкам самоконтролю тощо.

Підведення підсумків уроку виробничого навчання включає, як правило, підсумкову бесіду з майстром. Методист робить для себе відповідні записи у журналі відвіданих уроків. Обов'язкових форм та рекомендацій по веденню записів немає. Важливо, щоб у них методист фіксував усі моменти діяльності майстра виробничого

навчання та учнів, позитивні та негативні моменти уроку, намічав рекомендації та поради з удосконалення організації й методики виробничого навчання учнів.

Аналіз уроку виробничого навчання в умовах виробництва та виробничої практики

Навчання в умовах виробництва та виробничої практики – завершальні етапи навчального процесу, на яких проходить подальше формування й удосконалення якостей, що характеризують професійну майстерність і трудове навчання молодих робітників. Аналізуючи процес виробничого навчання та практики учнів на підприємстві, необхідно користуватися вихідними організаційними та методичними положеннями, що були розкриті раніше, корегуючи їх із урахуванням специфіки мети, змісту та умов навчання.

Специфіка аналізу виробничого навчання та практики учнів на підприємствах полягає в тому, що тут поряд із перевіркою й аналізом діяльності майстра виробничого навчання та учнів методист навчального закладу знайомиться як організовано навчання учнів в цілому, як виконує підприємство обов'язки щодо створення умов для ефективного виробничого навчання і виробничої практики.

Особливості аналізу виробничого навчання і практики учнів в умовах виробництва стосовно до основних обов'язків майстра виробничого навчання з керівництва процесом навчання і виховання:

- інструктування учнів (проводиться аналогічно інструктуванню при навчанні у навчальних майстернях). При аналізі слід поговорити з робітниками про якість робіт учнів та відношення їх до роботи;
- контроль завантаження учнів роботами, відповідно до вимог навчальних програм (шляхом аналізу робіт учнями, а також ознайомлення з записами в їх щоденниках);
- засвоєння учнями сучасних прийомів, методів сучасних виробничих технологій;
- перевірка створених та дотримання безпечних умов праці учнів, що є важливим завданням майстра виробничого навчання з керівництва навчанням на всіх етапах проходження виробничої практики учнями на підприємстві.

Отже, постійна методична допомога з боку методиста навчального закладу сприятиме розширенню світогляду педагогічних працівників, зростанню їх педагогічної майстерності та загальної культури, розвитку інтелектуальних й моральних якостей, підвищенню рівня їх розвитку. Це допоможе систематизації навчальної роботи, реалізації конкретних заходів з удосконалення навчально-виховного процесу, прийнятих за результатами відвідування. Однак, актуальним сьогодні є проблема демократизації аналізу відвіданих уроків.